

Розділ 1

КЛІНІЧНА ДІАГНОСТИКА І ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ ТВАРИН

УДК619:616.313–002:619:616

КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ВИРАЗКОВОГО ГЛОСИТУ У ТЕЛЯТ

Канівець Н.С., к. вет. н., ст. викладач, natalo4ka-007@yandex.ru
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

Анотація. У статті висвітлено результати клінічного дослідження телят за виразкового глоситу та встановлено найбільш характерні симптоми за вказаної патології. У хворих тварин, за ураження язика, спостерігається порушення в роботі апарату травлення, а саме: болюче жування, в'яле ремігання, гіперсалівація, гіпореція, гіпотонія передшлунків та алотріофагія.

Ключові слова: телята, виразковий глосит, дослідження, симптоми, язик, тварини.

Актуальність проблеми. В Україні, як і в більшості країн світу, розвитку скотарства приділяється велика увага. Такі тенденції вимагають від сучасного практикуючого лікаря ветеринарної медицини високого рівня обізнаності в галузі захворювань жуйних тварин. У нашій країні вивченням проблем внутрішніх хвороб великої рогатої худоби займаються такі провідні вчені як І.П. Кондрахін, В.І. Левченко, В.В. Влізло, Л.Г. Слівінська та інші [1, 2]. За кордоном вони стали предметом праць багатьох дослідників (А. Movassaghi, R. Panciera, J. Cristea, E. Fava, F. Rossi, G. Speranzini та ін.) [3, 4]. Усі відомі науковці звертають увагу на те, що значну частину внутрішньої патології у великої рогатої худоби становлять хвороби системи органів травлення. Зокрема, значно поширений і часто реєструється виразковий глосит.

У спеціальних виданнях виразка язика згадується як порушення цілісності слизової оболонки і прилеглих до неї тканин у результаті їх некрозу з наступним відторгненням, яке повільно загоюється внаслідок лізису клітинних елементів і розвитку патологічних грануляцій [5–7]. Тому, дослідження клінічних проявів цієї патології є досить актуальним.

Завдання дослідження – визначити найбільш характерні симптоми за виразкового глоситу у телят.

Матеріал і методи дослідження. Робота виконувалась упродовж 2011–2012 років в господарстві ТОВ «Дукла» Полтавського району, Полтавської області.

Дослідження виконані відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» (2007), з дотриманням концепції 3R згідно з загальними принципами експериментів на тваринах, які ухвалені на Першому національному конгресі з біоетики (Київ, 2001) та узгоджені з положеннями Європейської конвенції про захист хребетних тварин, яких використовують для експериментів та інших наукових цілей (Страсбург, 1985).

Об'єктом дослідження були телята 4–6-місячного віку української чорно-рябої породи в кількості 20 голів з виразковим глоситом. У своїй роботі застосовували наступні методи: огляд, пальпацію, аускультацию, перкусію, термометрію.

Результати дослідження. За клінічного обстеження у більшості тварин (91 %) виявляли одну виразку язика, що мала чітко обмежену зону локалізації, у поперечній борозні основи подушки язика. За формою вона була округлою (рис. 1), рідше – еліпсоподібною (рис. 2). Діаметр коливався від 4–5 мм до 5 см. Найчастіше, дефект проникав у м'язові волокна. Загоєння відбувалось з утворенням рубця.

Рис. 1. Округла форма виразки язика, теля 6-місячного віку

Рис. 2. Еліпсоподібна виразка язика, теля 5 місяців

Вгодованість телят за виразкового глоситу була нижче за середню (40 %). У хворих тварин, за даними анамнезу, спостерігали зниження середньодобового приросту маси до 450 г, порівняно з 550 г.

У той же час, виявляли порушення загального стану. Волоссяний покрив хворих тварин був тьмяним, у більшості (60 %) – скуйовджений. Еластичність шкіри дещо знижена, на непігментованих ділянках – блідо-рожевого кольору, а у 20 % телят – анемічна. Колір склери відповідав фізіологічним особливостям тварин цього виду. Видимі слизові оболонки хворих тварин (зокрема кон'юнктива) були помірно вологі, блідо-рожевого кольору (на непігментованих ділянках). Температура тіла знаходилася в межах фізіологічних коливань (37,6–39,5°C). Частота пульсу і дихання у хворих не перевищували показників клінічно здорових.

Апетит був знижений у 100 % тварин, в тому числі спотворення смаку спостерігали у 16 телят. Жування болюче, ремігання в'яле, через 50 хв після приймання корму.

Гіперсалівація спостерігалась у 75 % телят. Однак, слинні залози за огляду і пальпації не були набряклими, без ознак болючості та підвищення місцевої температури й відповідали фізіологічним особливостям цього виду тварин. Частота скорочення рубця (у 40 % телят) рідкі, слабкої сили, 4–7 протягом 5 хв. За аускультатії в рубці реєстрували поодинокі тріскучі звуки, за перкусії лівої голодної ямки відмічали характерний тимпанічний звук.

У 12 телят встановили збільшення меж печінки. Так, за пальпації в телят задня межа її виходила за останнє ребро (з правого боку). За перкусії нижній край зони печінкового притуплення у 12 міжребір'ї виявляли на 2–3 см нижче лінії маклака, у 45 % тварин відмічали болючість. Діарею спостерігали у 25 % телят. Подібні клінічні симптоми (анемічність слизових оболонок, гіпотонія передшлунків, зниження еластичності шкіри та ін.) та подібне збільшення печінки можливе за гепатодистрофії [8].

Таким чином, у телят за виразкового глоситу найбільш характерними клінічними симптомами є порушення травлення, що проявляється зниженням приросту маси тіла, алотріофагією, гіперсалівацією, гіпорексією, гіпотонією передшлунків та симптомами гепатопатії.

Висновки

1. За виразкового глоситу в телят реєструють одну, рідше дві, виразку в поперечній борозні основи подушки язика.

2. Характерними клінічними ознаками виразкового глоситу є гіпорексія, алотріофагія та гіперсалівація.

Література

1. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло [та ін.] ; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2012. – Ч.1. – С. 348–516.
2. Порушення годівлі корів – причина захворюваності / В. Влізло, М. Хельтерскінен, Г. Шольц, М. Штебер // Вет. медицина. – К., 2001. – № 6. – С. 38–39.
3. Cristea J. Observations on the traumatic tongue ulcer of cattle in the area of Baia-Mare, Rumania / J. Cristea, V. Căpățînă // Dtsch. Tierarztl. Wochenschr. – 1971. – 78 (17). – P. 473–475.
4. Bazargani T. Idiopathic lingual fossa ulcer in cattle in Iran / T. Bazargani, A.R. Movassaghi, F.S. Bakhtiari // Iranian Jor. of Vet. Research. – Shiraz : Shiraz Univ., 2008. – Vol. 9. – № 2. – Ser. № 23. – P. 168–170.
5. Спеціальна ветеринарна хірургія : Підруч. / [Панько І.С., Власенко В.М., Гамота А.А. та ін.] ; За

- ред. І.С. Панька. – Біла Церква : Білоцерків. держ. аграр. ун-т, 2003. – С. 39–40.
6. Язык – «зеркало» организма: Клиническое руководство для врачей / Г.В. Банченко, Ю.М. Максимовский, В.М. Гринин. – М., 2000. – 408 с.
 7. Калачова Л.Д. Регенерация слизистой оболочки языка после контактного ожога под влиянием когерентного и некогерентного излучений красного спектра: Экспериментально-морфологическое исследование : автореф. дис. на соискание учен.степени канд. биол. наук : спец. 03.00.25 «Гистология, цитология, клеточная биология» / Л.Д. Калачова. – Ульяновск, 2002. – 20 с.
 8. Влізло В.В. Жировий гепатоз у високопродуктивних корів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-равет. наук : спец. 16.00.01 «Діагностика і терапія тварин» / В.В. Влізло. – К., 1998. – 34 с.

КЛИНИЧЕСКИЕ ПРИЗНАКИ ЯЗВЕННОГО ГЛОССИТА У ТЕЛЯТ

Канивец Н.С., natalo4ka-007@yandex.ru

Полтавская государственная аграрная академия, г. Полтава

Аннотация. В статье освещены результаты клинического исследования телят при язвенном глоссите. Установлено, что у крупного рогатого скота при указанной патологии нарушается работа аппарата пищеварения. У больных животных, с патологией тканей языка, наблюдается характерные симптомы, а именно: болезненное жевание, дряблая отрыжка, гиперсаливация, гипорексия, часто, гипотония преджелудков и алотриофагия. Также, у телят отмечают угнетение, гепатомегалию и болезненность печени.

Ключевые слова: телята, язвенный глоссит, исследования, симптомы, язык, животные.

THE CLINICAL MANIFESTATIONS OF ULCERATIVE GLOSSITIS IN CALVES

N. Kanivets, natalo4ka-007@yandex.ru

Poltava State Agrarian Academy, Poltava

Summary. During clinical examination in most animals (91 %) showed one ulcer of the tongue, which had clearly limited area of localization in the transverse furrow basics pillows tongue. The shape of it was rounded, at least – ellipse. The diameter ranged from 4.5 mm to 5 cm. Often, defect penetrated into the muscle fibers. Healing took place with the formation of scar.

Fatness calves for ulcerative glossitis was below the average (40 %). Patients calves, with a history, watched the lowering of the average daily weight gain of 450 grams compared to 550 grams

At the same time, found a violation of general condition. The coat was dull sick animals, the majority (60%) – disheveled. The elasticity of the skin slightly reduced, the uncoated areas – pale pink, and 20% calves – anemic. Color sclera meet physiological characteristics of the animals of this species. Visible mucous membranes of infected animals (including conjunctiva) were moderately moist, pale pink (on uncoated areas). Body temperature was within physiological fluctuations (37,6–39,5 °C). The pulse rate and respiration in patients not exceeded indicators of clinically healthy.

Appetite was reduced to 100% of the animals, including pica observed in 16 calves. Chewing painful belch flabby, 50 minutes after taking food.

Hypersalivation was observed in 75% of calves. However, salivary gland for examination and palpation had no swelling, tenderness and increasing the local temperature and answered physiological characteristics of this species. Frequency scar reduction (40 % of calves), liquid, low power, 4–7 for 5 minutes. For auskultatsi in the rumen single sounds recorded by percussion hungry holes left tympanic noted the characteristic sound.

The 12 calves set limits increase liver. Thus, palpation rear calves limit it out for the last edge (right side). For percussion lower edge zone hepatic blunting in 12 mizhrebir'yi showed 2–3 cm below the maklaka in 45% of animals noted the pain. Diarrhea was observed in 25 % of calves. Such clinical symptoms (anemichnist mucous membranes, with icteric shade, diarrhea, hypotension proventriculus, reduced skin elasticity, etc.) And the like liver enlargement possible for hepatodystrophy.

Thus, cattle ulcerative glossitis most characteristic clinical symptoms include indigestion, shown disturbance of taste, hypersalivation, decrease in appetite, hypotonia of proventriculus and symptoms of liver disease. Quite often, the infected animals exhibit inhibition against the background of the general state of body temperature and heart rate and breathing.

Key words: calves, ulcerative glossitis, research, symptoms, tongue, animals.